

QANLA SUVARILAN AĞAC

(Povestdən hissələr)

“Azadlıq ağacı qanla suvarılmasa, çiçək açıb bar verməz”.

Sen Jüst

Fransa inqilabının məşhur xadimi

Əlövsət BƏŞİRLİ

(əvvəli ötən şənbə
saylarımızda)

*Vətən eşqi məktəbində dərs almış, q.
Ustadımız deyib heçdir, Vətənsiz can Azərbaycan!*

*Şəhriyarın ürəyi də sən tək yaralıdır
Azadlıqdır mənə məlhəm, sənə dərman Azərbaycan!*

M. Şəhriyar

Ertəsi gün səhər Elgünəşlə bu barədə danışdım. O, adəti üzrə diqqətlə qulaq asıb:

- Fərqi yoxdur, - dedi, - tələbə yoldaşın olsun, yaxud başqası. Belələri yuxarının göstərişini yerinə yetirirlər. Bunun da kökü, mayası hədədir. İstər guya ərkəyana deyilsin, istərsə də ciddi, fərq eləməz, hədə hədədir. Özü də elə-belə yox, adamı hər yerdə, hər yerdə kölgə kimi izləyən mənavi təqib.

Elgünəş sözünə ara verib susdu. Sonra nəyi xatırladisa, dərinə ah çəkdi:

- Yadıma alim dostum düşdü. Rəhmətlik dedikcə işıqlı adam, əsil ziyalı idi. Bu da o zaman partiya məmurlarının xoşuna gəlmirdi. Ona mənavi əzab verirdilər, gözümçixdiyə salır, hər yerdə izləyir, təqib edirdilər. Mənə dönə-dönə deyirdi ki, ən ağır cəza mənavi təqibdir. Bu ona bənzəyir ki, edama məhkum edilmiş adamı dar ağacının altına gətirir, boynuna kəndir dolayır, beləcə saxlayırlar. Sonra kəndiri açıb deyirlər ki, edam təxirə salınır. Bu dəhşətli hal o qədər təkrar olunur ki, məhkumun ürəyi dözmür. Evə xəbər göndərirlər ki, öz əcali ilə öldü.

Ona zənnlə baxdım:

- Belə çıxır ki, biz ən ağır cəza çəkirik. Zahirə azad, əslində məhkum.

Elgünəş sınaqçı nəzərlərlə mənə baxdı:

- Bəs nə bilmişdin? - deyər acı təbəssümlə soruşdu. Sonra mərhum alim dostunun kəlamını yada saldı - "Əgər mənaviyyət pozulmuşdursa, hər şey pozulacaqdır. Dəniz infarkt keçirəndə suyunu sahələ çıxır, torpaq infarkt keçirəndə zəlzələ olur, insan infarkt keçirəndə ən böyük zərbə ürəyə dəyir".

O, dərinə köks ötürüb:

- Hayıf ondan, - deyər təəssüfləndi, - gözəl alim, nəcib insan, əsil dost idi.

Mən əsəblərimizi tarıma çəkən ağır söhbətə yüngüllük gətirmək üçün ərkəyana dedim:

- Bəlkə mənə də o dostların cərgəsinə qoşasan?

Elgünəş dərin fikirlər içində mənalı-mənalı gülümsəndi:

Sən çoxdan qoşulmuşsan. Müdriklərin məşhur sözü var. Dost öz əqidə dostuna deyir: "Yaxşı ki, sən varsan". Evdə söhbət düşəndə deyirlər, yaxşı ki, Fəxri kimi dostun var.

Ürəkəndən gələn sözlərdən təsirləndim. Çiyinlərimə çökən ağırlığı çəkməyə şərik axtarıbmış kimi:

- Heç Şahini demirsən, cavan da olsa, bütöv adamdır, - dedim.

Elgünəş razılıqla başını tərpətdi:

- Əlbəttə, onun da öz yeri var. Başqa oğuldur Şahin, - dedi, - heç bilirənsən o bizim ailəmizi, uşaqlarımızı yad gözlərdən, təhlükədən necə qoruyur?

Maraq mənə götürdü. İstər-istəməz təəccübümü gizlədə bilməyib soruşdum:

- Necə?

- Kişi kimi! - Elgünəş qətiyyətlə cavab verdi. - Şahin cəbhə yoldaşlarını başına yığıb özəl mühafizə dəstəsi yaradıb. Əl-ələ verib firmaları, obyektləri mühafizə edirlər. Evimizi, ailəmizi, balalarımızı da onlar qoruyurlar. Nə əcəb eşitməmişən? Gecəgündüz keşiyimizi çəkirlər. Görmürsən neçə vaxtdır, evimizin ətrafında, blokun qabağında, maşınımızın yanında özgə adam gözə dəymir?!

Ani sükutdan sonra təəssüflə dilləndi:

- Ancaq bir şey mənə möhkəm yer eləyir. Belə çıxır ki, bizi özümüzünkülərdən qoruyurlar.

- Başqa çarə yoxdur, - dedim.

- Biz nə günah eləmişik, axı! Sözü düzünü demişik, həqiqəti yazmışıq.

- Elə buna görə hədələnilirik, təqib olunuruq...

- Bəs ailəmizin, uşaqlarımızın nə təqsiri var? O gün Mərkəzə yaxın olan bir nəfər mənə guya ürəyi yarırmış kimi "vəziyyət çox gərgindir, - dedi, adam özündən çox balalarının, nəvələrinin fikrini çəkir".

- Evə gəlib, kiçik nəvəmi o ki var oynatdım. Zalım oğlu boynuma minib düşmədi. Mən də döşəmənin üz-

tündə dördəyək yeridim. Nənəsi kövrəldi, şükür etdi ki, Allah bu möcüzəni bizə bəxş eləyib. Nəvə nə şirin olurmuş, ilahi... İnşallah başına gələr, baba olarsan, görürsən...

- Allah ağızından eşitsin, - dedim, - o vaxta hələ çox var.

- O vaxt belə hərc-mərclik olmaz yəqin. Nəvə- nəticələrimiz biz çəkən ağrı-acıları görməzlər. Dövrən deyisər, hər şey yaxşı olar, inşallah.

Mən də belə düşünürəm, - dedim. Və... birdən sinəmdə nəse qırıldı elə bil. Başımı üstümdə saxlaya bilmədim, ağırlaşdı, gözlərimə tor gəldi, qulaqlarımda uğultu qopdu. Elgünəş sanki mənədən uzaqlaşdı, onun səsi lap quyundan dibindən gəlirdi:

- Fəxri, sənə nə oldu?

... Və bu dünyanın zülməti, zilləti yox oldu. Canım qurtuldu, ruhum quş kimi uçub bəyaz ənginliyə qovuşdu...

İlahi, qüdrətinə qurban olum, hər yan sənənin nuruna bəlenib. Əsrarəngiz sonsuzluğun əlçatmaz, ünyetməz zirvəsindən, qeybdən ruhumu ərşə çəkən səs gəlir, ulularımın səsi. Mən onların davamiyam, haqqın dərgahına gəlmişəm.

...Çırpınıb yerimdən qalxmaq istədim. Ağrıdan tərpənə bilmədim. Nəfəsim tənğidi. Arxası üstə gözlərim tavana zillənmiş halda uzana qaldım. Birdən başımın üstündə üzümə zillənən bir cüt göz gördüm. Ürəyimə dərinliyinə nüfuz edən, qəmgin, üzgün, nəmli gözlər. Ömür sirdaşımın, ağırlı-acılı günlərimdə həmişə mənə dayaq olan Dürdanənin gözləri.

Mən haradayam... Ağrıdan tərpənə bilmirəm.

O, zərif, şümşad barmaqlarını qoşalayıb dodaqlarıma yapışdırdı. Sonra həmişəki kimi ürəyimi gözlərimdən oxuyub mənə təsəlli verdi:

- Həkim dedi ki, qorxulu bir şey yoxdur. İnşallah sağalacaqsan.

Gözləri doldu. Başını yana çevirib nəmli gözlərini sildi. Sonra özünü ələ alıb gülümsədi:

- Sənə şad xəbər deyim: Aygül zəng eləmişdi. Dəmir qəhrəman olub. Şahinlə Aylanın toyu olacaq.

O, dodaqlarını qulağıma yaxınlaşdırıb pıçıldadı:

- Əhd eləmişəm, sən sağalıb evimizə gələn kimi Zəhranı nişanlayaq.

Dürdanənin müjdə dolu sözlərindən özümü quş kimi yüngül hiss etdim. Uç-

mağa qanadım olmadı. Mənə elə gəldi ki, sapsağlamam.

Elə bu vaxt açıq pəncərədən qələm dostumun sözlərinə bəstələnmiş mahnının ürəyi rıqqətə gətirən tərəneləri otağa doldu:

*Göylərimiz qaralıbdı,
Günəşimiz saralıbdı,
Qarabağı sar alıbdı,
Dərd bürüyüb solu, sağı,
Tanrı, qurtar bu sınağı!
Qalx, qalx, ulu Torpaq!
Qalx, qalx, ulu Bayraq!
Qalx, qalx, sən ey mərd Xalq!
Yer titrəsin məhvərindən!*

...Mahnıya qulaq asdıqca, mənə elə gəlirdi ki, ümmanın nəhrində tufan qopurdu. Dalğalar şahə qalxırdı. "Qalx, qalx, ulu Torpaq!" harayından ürəyim sinəmə sığmırdı. Bütün varlığım coşqun tərənelərin qanadlarında havalanır, qartal kimi qiy vurub səmanın ənginliyinə millənirdi. Buradan Qarabağın gül-çiçəkli düzləri, zirvəsi buludlarla öpüşən qarlı dağları, Şuşanın buz bulaqları aydın görünürdü...

"Bu cənnət məkanı bizimdir, həmişə bizim olub, bizim də olacaq həmişə" deyər öz-özümə pıçıldadım.

P.S. "Qanla suvarılan ağac" povestini bu sözlərlə bitirmişdim: "Bu cənnət məkanı bizimdir, həmişə bizim olub, bizim də olacaq həmişə" ("Azərbaycan" jurnalı N10, 2009).

Biz buna inanırdıq. Ali Baş Komandanımız, dövlət başçımız bəynəlxalq miqyasda öz sözünü qətiyyətlə demişdi.

Belə də oldu. "Qanla suvarılan Azadlıq ağacı" şəhidlərimizin qanına boyanıb çiçək açdı, Şuşanın Xarı bülbülünün ətri aləmə yayıldı. İşğal olunan torpaqlarımızı müzəffər ordumuz azad etdi.

Vətən Müharibəsində döyüşən mərd, qəhrəman Azərbaycan övladları ən gərgin məqamlarda bir addım da geri çəkilmədilər, həmişə hücum edib düşməne sarsıdıcı zərbələr vuraraq hərbi texnikasını - tanklarını, zirehli maşınlarını meydanda qoyub onu qaçmağa məcbur etdilər.

Bununla da ermənilərin özləri haqqında uydurduqları "məğlubedilməz ordu" mifi puç oldu.

Qarabağ bizimdir, Qarabağ Azərbaycanıdır!